

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 12. januar 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-792-0755
Dok.: LHS40235

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 248, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 8. december 2008. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 248 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Vil ministeren redegøre for udviklingen i sager om trusler mod vidner og oplyse, hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre, at vidner ikke udsættes for trusler og repressalier?”

Svar:

Vold, trusler mv. mod vidner er omfattet af straffelovens § 123, hvorefter den, som med trussel om vold forulemper, eller som med vold, ulovlig tvang efter § 260, trusler efter § 266 eller på anden måde begår en strafbar handling mod en person, dennes nærmeste eller andre med tilknytning til denne i anledning af personens forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet, herunder vedrørende udviklingen i antallet af sager om overtrædelser af straffelovens § 123, indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at udviklingen i antallet af anmeldelser om overtrædelse af straffelovens § 123 – trusler mv. mod vidner – opgøres løbende, jf. nedenstående oversigt:

År	Antal anmeldelser
2000	639
2001	668
2002	717
2003	889
2004	855
2005	950
2006	983
2007	859
2008	687

Det skal bemærkes, at de anførte anmeldelser for 2008 omfatter perioden fra den 1. januar 2008 til den 30. november 2008.

Politiet har en generel opmærksomhed på at forhindre, at der fremsættes trusler mod vidner og andre aktører ved straffesagsbehandlingen. Der henvises i den forbindelse også til besvarelsen af spørgsmål nr. 252 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del).”

Justitsministeriet har endvidere om beskyttelsen mv. af forurettede og andre vidner i straffesager indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Ud over den strafferetlige beskyttelse af vidner i medfør af straffelovens § 123 er der i de seneste år gennemført en række tiltag med henblik på at styrke navnlig forurettedes retsstilling i forbindelse med gennemførelsen af en straffesag mod gerningsmanden.

Et vidne, herunder forurettede, har i almindelighed pligt til at afgive vidneforklaring i retten, og retten har, såfremt vedkommende nægter at afgive forklaring, mulighed for at benytte forskellige tvangsmidler med henblik på at formå vidnet til at afgive forklaring.

I nogle straffesager kan der imidlertid efter en konkret vurdering være behov for særlig hensyntagen til et vidne, og politiet eller anklagemyndigheden skal i så fald underrette retten om dette, hvorefter retten skal bistå vidnet i fornødent omfang, jf. retsplejelovens § 193.

Et sådant særligt behov kan f.eks. være til stede, hvor vidnet efter en konkret vurdering må anses for særlig udsat bl.a. som følge af risikoen for pression. Anklagemyndigheden og retten skal i sådanne tilfælde søge at begrænse de ulemper, som kan være forbundet med, at vidnet skal afgive forklaring i retten, herunder f.eks. ved at sikre at vidnet placeres i et særligt ventorum, indtil forklaringen skal afgives, eller i øvrigt ikke unødigt konfronteres med tiltalte eller andre vidner i sagen.

Retten har endvidere mulighed for efter anmodning fra bl.a. anklagemyndigheden eller et vidne at træffe forhåndsafgørelse om dørlukning, referatforbud eller navneforbud. Retten kan under samme omstændigheder træffe forhåndsafgørelse om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afhøres, eller at vidnets bopæl eller navn, stilling og bopæl ikke oplyses for den tiltalte, såfremt betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, jf. herved retsplejelovens § 845, stk. 1.

I sager om overtrædelse af bl.a. straffelovens § 123 skal der endvidere beskikkes en bistandsadvokat for den forurettede, hvis den pågældende fremsætter begæring herom, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 1. Beskikkelse af advokat kan dog afslås, hvis lovovertrædelsen er af mindre alvorlig karakter, og advokatbistand må anses for åbenbart unødvendig, jf. retsplejelovens § 741 a, stk. 3.

Bistandsadvokaten har til opgave at hjælpe og vejlede den forurettede under sagen. Advokaten har bl.a. adgang til at

overvære afhøringer af den forurettede såvel hos politiet som i retten samt mulighed for at stille yderligere spørgsmål til den forurettede.

I sager om grovere overtrædelser af straffeloven, hvor bl.a. vold, trusler eller anden personfarlig kriminalitet indgår, skal der herudover udpeges en kontaktperson for forurettede hos politiet eller anklagemyndigheden, såfremt den forurettede forventes at skulle afgive forklaring som vidne i retten, jf. § 3, stk. 1, jf. stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1108 af 21. september 2007 om politiets og anklagemyndighedens pligt til at vejlede og orientere forurettede i straffesager og til at udpege en kontaktperson for forurettede.

I andre sager, hvor forurettede forventes at skulle afgive forklaring som vidne i retten, kan der udpeges en kontaktperson, hvis den forurettede efter sagens karakter skønnes at kunne få behov for vejledning, der går ud over den generelle vejledning, som modtages i forbindelse med anmeldelsen, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2.

For andre end forurettede, som forventes at skulle vidne i retten, skal der udpeges en kontaktperson, når vidnet efter sagens karakter og alvor skønnes at kunne få behov for støtte og vejledning fra politiet eller anklagemyndigheden.

Kontaktpersonens opgave er at hjælpe og støtte den forurettede eller vidnet, når den pågældende henvender sig til politiet eller anklagemyndigheden. Kontaktpersonen skal endvidere vejlede om den forurettedes/vidnets retsstilling under sagen, herunder rettigheder og pligter i forbindelse med afgivelse af forklaring som vidne i retten. Herudover skal kontaktpersonen informere om sagens gang og forventede forløb.”

Som det fremgår, har bl.a. politiet og anklagemyndigheden fokus på at støtte og bistå vidner og forhindre, at vidner udsættes for trusler, pression mv. Der er taget en række forskellige initiativer på området, og vidner er endvidere omfattet af et særligt strafferetligt værn efter straffelovens § 123. Politiet og anklagemyndigheden er løbende opmærksom på, om der bør tages yderligere initiativer på dette område.